

Strasbourg, 8 November 2024

T-PVS/Files(2024)50

CONVENTION ON THE CONSERVATION OF EUROPEAN WILDLIFE
AND NATURAL HABITATS

Standing Committee

44th meeting
Strasbourg, 2-6 December 2024

Open file: 1986/08

**Recommendation No. 9 (1987) on the protection
of *Caretta Caretta* in Laganas Bay, Zakynthos
(Greece)**

- REPORT BY THE GOVERNMENT -

*Document prepared by
Hellenic Republic Ministry of Environment & Energy*

**HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF ENVIRONMENT & ENERGY
SECRETARIAT-GENERAL FOR NATURAL ENVIRONMENT
& WATER
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENVIRONMENTAL POLICY**

Address: 147 Patission Str., Athens, GR
Postal code: 112 51
Contact Person: Evangelos Badieritakis
Tel. number: (+30) 210 8646509
Email addresses: e.badieritakis@prv.ypeka.gr;
dviop.gram@prv.ypeka.gr

TO: Mr. Mikaël Poutiers,
Secretary of the Bern Convention
of the Council of Europe,
bern.convention@coe.int

SUBJECT: October 2024 supplementary national reports on the open-case files No. 1986/8 [Open File: Greece: Recommendation No. 9 (1987) on the protection of *Caretta caretta* in Laganas Bay, Zakynthos] and No. 2010/5 [Open File: Greece: threats to marine turtles in Thines Kiparissias]

Dear Mr. Poutiers,

In reply to the October 2024 letters of the Bureau as sent to us by the Secretariat of the Bern Convention, please find attached the supplementary October 2024 national reports on the opencase files No. 1986/8 [Open File: Greece: Recommendation No. 9 (1987) on the protection of *Caretta caretta* in Laganas Bay, Zakynthos] and No. 2010/5 [Open File: Greece: threats to marine turtles in Thines Kiparissias].

I remain at your disposal for any further information you may require.

Sincerely yours,

**THE DIRECTOR-GENERAL FOR
ENVIRONMENTAL POLICY**

KONSTANTINOS DIMOPOULOS

CC:

1. Minister's Office
2. Secretariat-General for Natural Environment & Water
3. Directorate for International & Foreign Affairs, ME&E
4. NECCA/OFYPECA,
info@necca.gov.gr
5. D4 Directorate for the Protection of the Environment, Climate Change & Global Policies, Hellenic Ministry of Foreign Affairs, dd4@mfa.gr
6. D3 Directorate for the Council of Europe, Hellenic Ministry of Foreign Affairs, dd3@mfa.gr
7. Legal Department - EU Law Section, Hellenic Ministry of Foreign Affairs, enyee@mfa.gr
8. Permanent Representation of Greece to the Council of Europe, Hellenic Ministry of Foreign Affairs, grdel.ce@mfa.gr

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Ταχ. Δ/ση : Πατησίων 147, Αθήνα, Ελλάδα
Ταχ. Κώδικας: 112 51
Πληροφορίες : Ευάγγελος Μπαδιεριτάκης
Τηλέφωνο : 210 8646509
Email: e.badieritakis@prv.ypeka.gr,
dviop.gram@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: **ΠΡΟΣ: κ. Mikaël Poutiers,**
Γραμματέα Σύμβασης Βέρνης του
Συμβουλίου της Ευρώπης,
bern.convention@coe.int

ΚΟΙΝ.: 1. Γραφείο Υπουργού ΠΕΝ
2. Γενική Γραμματεία Φυσικού
Περιβάλλοντος και Υδάτων
3. Διεύθυνση Διεθνών και Ευρωπαϊκών
Δραστηριοτήτων ΥΠΕΝ
4. ΟΦΥΠΕΚΑ, info@necca.gov.gr
5. Διεύθυνση Δ4 ΥΠΕΞ Προστασίας
Περιβάλλοντος, Κλιματικής Αλλαγής και
Παγκοσμίων Πολιτικών, dd4@mfa.gr
6. Διεύθυνση Δ3 ΥΠΕΞ για το Συμβούλιο της
Ευρώπης, dd3@mfa.gr
7. ΕΝΥ-ΕΕ ΥΠΕΞ, enye@mfa.gr
8. ΜΕΑ Στρασβούργου, grdel.ce@mfa.gr
Αποστολή μέσω ΣΗΔΕ

ΘΕΜΑ: Συμπληρωματικές εθνικές εκθέσεις Οκτωβρίου 2024 για τις ανοικτές υποθέσεις με αριθμό 1986/8 [υπ' αριθμ. 9 Σύσταση (1987) για την προστασία της *Caretta caretta* στον Κόλπο του Λαγανά Ζακύνθου] και 2010/5 [Απειλές στις θαλάσσιες χελώνες στις θίνες Κυπαρισσίας]

Αγαπητέ κ. Poutiers,

Σε απάντηση στις επιστολές του Οκτωβρίου 2024 του Προεδρείου (Bureau), όπως μας εστάλησαν από τη Γραμματεία της Σύμβασης της Βέρνης, μπορείτε να βρείτε συνημμένες τις συμπληρωματικές εθνικές εκθέσεις σχετικά με τις ανοικτές υποθέσεις με αριθμό 1986/8 [υπ' αριθμ. 9 Σύσταση (1987) για την προστασία της *Caretta caretta* στον Κόλπο του Λαγανά Ζακύνθου] και 2010/5 [Απειλές στις θαλάσσιες χελώνες στις θίνες Κυπαρισσίας].

Παραμένω στη διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

**OCTOBER 2024 SUPPLEMENTARY NATIONAL REPORT ON THE FILE COMPLAINT No. 1986/8:
OPEN FILE: GREECE: RECOMMENDATION NO. 9 (1987) ON THE PROTECTION OF *Caretta caretta*
IN LAGANAS BAY, ZAKYNTHOS”**

1. Regarding point 1 of the Bureau’s remarks, asking about details on the monitoring and management methodology related to turtle populations in the area as well as whether the adopted guidelines by the Standing Committee of the Bern Convention are implemented, NECCA/OFYPECA implements annual division measures including both scientific monitoring and mitigation measures for the protection of sea turtles in the local Management Unit. In this framework, the principles of adapted management and the Bern Convention guidelines are followed in cooperation with the Environmental NGOs ‘ARCHELON’ and ‘WWF Hellas’, the competent authorities and other stakeholders.
2. Regarding point 2 of the Bureau’s remarks, on the alleged underfunding and the inadequate guarding of the National Marine Park of Zakynthos (NMPZ), it is pointed out that despite the rapid increase in the number of visitors on the island of Zakynthos (estimated at 1.5 million people), the continuous rising trend of the nesting activity of sea turtles and, for the second consecutive year, the highest number of nests recorded in Zakynthos since 1984 (over 2,300 nests in 2024) demonstrate the effectiveness of the applied protection measures. At the same time, NECCA/OFYPECA ensures the seamless funding of the NMPZ and has planned a number of activities (e.g. acquisition of boats, information systems for the effective monitoring of sea turtle strandings, signing of Memoranda of Cooperation with the involved stakeholders, support to the Port Authority of Zakynthos, etc.) which undoubtedly contribute to a more efficient management of the protected area.
3. Regarding point 3 of the Bureau’s remarks on the illegal constructions in Dafni and the wider area, no other illegal constructions have been recorded than those reported in the past.
4. Regarding point 4 of the Bureau’s remarks on the landfill in ‘Skopos’ area, an Environmental Impact Assessment on its restoration is under public consultation and the local Management Unit of NECCA/OFYPECA is currently formulating its opinion on the issue. After the approval of the environmental terms by the competent authority, all necessary actions for the restoration of the landfill will be carried out.
5. Regarding point 5 of the Bureau’s remarks, and the penal follow-up on the road opening case between Gerakas and Daphne, the person allegedly involved in those illegal activities carried out in 2015 was finally condemned by the Patras three-bench Court of Appeal for Misdemeanors (Decision no. 288/2023) for violating both the provisions of the Presidential Decree no. 906/1999 and the art. 28 of Law no. 1650/1986. The condemned person filed an appeal (no. 191/2023) at the High Court of Cassation (‘Areios Pagos’) which in its turn rejected the appeal (Decision no. 1288/2023) rendering so final the Decision of the three-bench Court of appeal for misdemeanors. Furthermore, a new prosecution against the same person was filed in 2018 for new interventions in the opened road after complaints by the local Management Unit of NECCA/OFYPECA. This case was discussed in the Court of first instance in Zakynthos in July 2024 and the same person was condemned, although he subsequently filed an appeal to be examined in the coming months.
6. Finally, as regards point 6 of the Bureau’s file, the complainant NGO is kindly asked to clarify to which other pending cases he/she is referring.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2024: ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΟΙΚΤΗ ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ 1986/8: «ΕΛΛΑΔΑ: ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΡΙΘ. 9 (1987) ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ *Caretta caretta* ΣΤΟΝ ΚΟΛΠΟ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ»

1. Σχετικά με το σημείο 1 των παρατηρήσεων του Προεδρείου (Bureau), που ρωτά για λεπτομέρειες σχετικά με τη μεθοδολογία παρακολούθησης και διαχείρισης των πληθυσμών χελωνών στην περιοχή καθώς και εάν οι κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν από τη Μόνιμη Επιτροπή της Σύμβασης της Βέρνης εφαρμόζονται, ο ΟΦΥΠΕΚΑ εφαρμόζει ετήσια διαχωριστικά μέτρα που περιλαμβάνουν τόσο μέτρα επιστημονικής παρακολούθησης όσο και μετριασμού για την προστασία των θαλάσσιων χελωνών στην τοπική Μονάδα Διαχείρισης. Στο πλαίσιο αυτό, ακολουθούνται οι αρχές της προσαρμοσμένης διαχείρισης και οι κατευθυντήριες γραμμές της Σύμβασης της Βέρνης σε συνεργασία με τις Περιβαλλοντικές ΜΚΟ «ΑΡΧΕΛΩΝ» και «WWF Ελλάς», τις αρμόδιες αρχές και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.
2. Όσον αφορά το σημείο 2 των παρατηρήσεων του Προεδρείου, σχετικά με την καταγγελλόμενη υποχρηματοδότηση και την ανεπαρκή φύλαξη του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου (ΕΘΠΖ), επισημαίνεται ότι, παρά τη ραγδαία αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στο νησί της Ζακύνθου (εκτιμώμενη σε 1,5 εκατομμύριο άτομα), η συνεχής ανοδική τάση της δραστηριότητας φωλεοποίησης των θαλάσσιων χελωνών και, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, ο υψηλότερος αριθμός φωλιών που έχει καταγραφεί στη Ζάκυνθο από το 1984 (πάνω από 2.300 φωλιές το 2024) καταδεικνύουν την αποτελεσματικότητα των μέτρων προστασίας που εφαρμόζονται. Ταυτόχρονα, ο ΟΦΥΠΕΚΑ διασφαλίζει την απρόσκοπτη χρηματοδότηση του ΕΘΠΖ και έχει προγραμματίσει μια σειρά από δραστηριότητες (π.χ. απόκτηση σκαφών, πληροφοριακά συστήματα για την αποτελεσματική παρακολούθηση των εκβρασμών της θαλάσσιας χελώνας, σύναψη Μνημονίων Συνεργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς, υποστήριξη του Λιμεναρχείου Ζακύνθου, κ.λπ.) που αναμφίβολα συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής.
3. Σχετικά με το σημείο 3 των παρατηρήσεων του Προεδρείου για τις παράνομες κατασκευές στη Δάφνη και την ευρύτερη περιοχή, δεν έχουν καταγραφεί άλλες παράνομες κατασκευές πέραν αυτών που αναφέρθηκαν στο παρελθόν.
4. Σχετικά με το σημείο 4 των παρατηρήσεων του Προεδρείου για τον ΧΥΤΑ στην περιοχή «Σκοπός», βρίσκεται σε δημόσια διαβούλευση η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την αποκατάστασή του και η τοπική Μονάδα Διαχείρισης ΟΦΥΠΕΚΑ βρίσκεται σε φάση διαμόρφωσης της γνώμης της για το θέμα. Μετά την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων από την αρμόδια αρχή, θα γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την αποκατάσταση του ΧΥΤΑ.
5. Όσον αφορά το σημείο 5 των παρατηρήσεων του Προεδρείου και την ποινική παρακολούθηση της υπόθεσης διάνοιξης δρόμου μεταξύ Γέρακα και Δάφνης, το άτομο, που φέρεται ότι εμπλέκεται σε αυτές τις παράνομες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν το 2015, καταδικάστηκε τελικά από το Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων Πατρών (Αρ. Απόφασης 288/2023) για παράβαση τόσο των διατάξεων του Π.Δ. 906/1999 όσο και του άρθ. 28 του ν. 1650/1986. Ο καταδικασθείς άσκησε αναίρεση (Αρ. 191/2023) στον Άρειο Πάγο, ο οποίος την απέρριψε (Αρ. Απόφασης 1288/2023) καθιστώντας τελεσίδικη την Απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων. Περαιτέρω, νέα δίωξη σε βάρος του ίδιου προσώπου ασκήθηκε το 2018 για νέες επεμβάσεις στον ανοιγμένο δρόμο μετά από καταγγελίες της τοπικής Μονάδας Διαχείρισης του ΟΦΥΠΕΚΑ. Η υπόθεση αυτή συζητήθηκε στο Πρωτοδικείο Ζακύνθου τον Ιούλιο του 2024 και το ίδιο άτομο καταδικάστηκε, αν και στη συνέχεια άσκησε έφεση που θα εξεταστεί τους επόμενους μήνες.
6. Τέλος, όσον αφορά το σημείο 6 του φακέλου του Προεδρείου, παρακαλείται η καταγγέλλουσα ΜΚΟ να διευκρινίσει σε ποιες άλλες εκκρεμείς υποθέσεις αναφέρεται.

JULY 2024 NATIONAL REPORT ON THE FILE COMPLAINT No. 1986/8: OPEN FILE: GREECE: RECOMMENDATION NO. 9 (1987) ON THE PROTECTION OF *Caretta caretta* IN LAGANAS BAY, ZAKYNTHOS”

The staff of the local Management Unit of NECCA/OFYPEKA in Zakynthos practice seamlessly their functions, i.e. through violation reporting and calling immediately other competent authorities to intervene. Most of the cases are addressed immediately by notifying the involved people, carrying out public awareness campaigns, using social media, organizing gatherings and promoting public participation. The local Management Unit of NECCA/OFYPEKA manages the protected area of Laganas Bay by implementing the annual protecting plan within its jurisdiction. It has also commented and made remarks on the draft Specific Environmental Study (SES) for the protected areas of the Ionian Islands, including Zakynthos.

In addition, the local Management Unit of NECCA/OFYPEKA in cooperation with the Aristotle University of Thessaloniki have published a series of guidance documents on the effective monitoring and management of sea turtles in Zakynthos taking into consideration the 15-year experience of implementing protection and management measures within the National Marine Park of Zakynthos¹. A methodology guidance document on the monitoring and adapted management of sea turtles in the Mediterranean Sea was also published in 2020 by Marine Turtle Working Group (MedPAN Collection) taking also into account the experience of the National Marine Park of Zakynthos. Within this framework Greece will also take advantage of the newly adopted guidance tool by the Standing Committee of the Bern Convention on the Conservation of sea turtles nesting sites.

Regarding the landfill on the island of Zakynthos, please note that the Commission has already brought the case before the Court.

When it comes to the local conservation targets for *C. caretta*, we would like to inform you that the 5th Report on the conservation status of the species is currently under way and is expected to be published in the coming months.

Finally, we take the opportunity to reiterate our statement, as it was expressed in our letter of the 31th May 2024 to the Secretariat of the Bern Convention, that our Ministry is not competent to comment on or intervene in decisions of Justice, including Court rulings as those concerning the road constructions in the area in question.

---

¹Mazaris et al. 2022. "Processing management data and designing of an adaptive management tool for MPA managers in order to support decision making and planning". Final report, 108 pages.

ΙΟΥΛΙΟΣ 2024: ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΟΙΚΤΗ ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ 1986/8: «ΕΛΛΑΔΑ: ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΡΙΘ. 9 (1987) ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ *Caretta caretta* ΣΤΟΝ ΚΟΛΠΟ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ»

Το προσωπικό της τοπικής Μονάδας Διαχείρισης του ΟΦΥΠΕΚΑ στη Ζάκυνθο ασκεί απρόσκοπτα τα καθήκοντά του, δηλαδή μέσω διαπίστωσης και καταγγελίας των παραβάσεων και καλώντας αμέσως άλλες αρμόδιες αρχές να παρέμβουν. Οι περισσότερες περιπτώσεις αντιμετωπίζονται αμέσως με την ενημέρωση των εμπλεκομένων, την πραγματοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης του κοινού, τη χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τη διοργάνωση συναντήσεων και την προώθηση της συμμετοχής του κοινού. Η τοπική Μονάδα Διαχείρισης του ΟΦΥΠΕΚΑ διαχειρίζεται την προστατευόμενη περιοχή του Κόλπου του Λαγανά εφαρμόζοντας Ετήσιο Σχέδιο Φύλαξης στο χώρο δικαιοδοσίας της. Επίσης, η Μονάδα Διαχείρισης προέβη σε σχολιασμό και διατύπωση παρατηρήσεων επί του προσχεδίου Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ) για τις προστατευόμενες περιοχές των Ιονίων Νήσων, συμπεριλαμβανομένης της Ζακύνθου.

Επιπλέον, η τοπική Μονάδα Διαχείρισης του ΟΦΥΠΕΚΑ σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης έχουν εκδώσει μια σειρά οδηγιών για την αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείριση των θαλάσσιων χελωνών στη Ζάκυνθο, λαμβάνοντας υπόψη τη 15ετή εμπειρία στην εφαρμογή μέτρων προστασίας και διαχείρισης εντός του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου². Ένας μεθοδολογικός οδηγός για την παρακολούθηση και την προσαρμοσμένη διαχείριση των θαλάσσιων χελωνών στη Μεσόγειο Θάλασσα δημοσιεύτηκε επίσης το 2020 από την ομάδα εργασίας Marine Turtle Working Group (Συλλογή MedPAN), λαμβάνοντας επίσης υπόψη την εμπειρία του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ελλάδα θα επωφεληθεί επίσης από το εργαλείο καθοδήγησης που υιοθετήθηκε πρόσφατα από τη Μόνιμη Επιτροπή της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση των τόπων φωλοποίησης των θαλάσσιων χελωνών.

Όσον αφορά τον ΧΥΤΑ της Ζακύνθου, η Επιτροπή έχει ήδη προσφύγει στο Δικαστήριο. Σχετικά με τους τοπικούς στόχους διατήρησης για την *C. caretta*, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι η 5^η Έκθεση για την κατάσταση διατήρησης του είδους βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να δημοσιευτεί τους επόμενους μήνες.

Τέλος, δραπτόμενοι της ευκαιρίας, θα θέλαμε να επαναλάβουμε τη δήλωσή μας, όπως εκφράστηκε στην επιστολή μας της 31^{ης} Μαΐου 2024 προς τη Γραμματεία της Σύμβασης της Βέρνης, ότι το Υπουργείο μας δεν είναι αρμόδιο να σχολιάζει ή να παρεμβαίνει σε αποφάσεις της Δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών αποφάσεων, όπως αυτές που αφορούν τη διάνοιξη οδών στην εν λόγω περιοχή.

---

² Mazaris et al. 2022. "Processing management data and designing of an adaptive management tool for MPA managers in order to support decision making and planning". Final report, 108 pages.